

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoCsp/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119212370
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6119212370.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému J. K., narodenému XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX A. A., o zaplatenie 1 827,73 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 17Csp/9/2019-108 z 10. októbra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica vo výroku, ktorým žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol (druhý výrok) a v závislých výrokoch o trovách konania (tretí, štvrtý výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 10. 10. 2019 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 827,73 Eur ako istinu, 62,33 Eur ako úrok, sumu 0,84 Eur ako úrok z omeškania a sumu 1,46 Eur ako nezaplatené poplatky za poistenie, spolu s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 1 827,73 Eur od 28. 12. 2018 do zaplatenia a s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne z nezaplatených úrokov vo výške 62,33 Eur od 28. 12. 2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet žalobcu vedený v Prima banke Slovensko, a.s., č. účtu: J. B XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX (prvý výrok) a žalobu žalobcu vo zvyšku zamietol (druhý výrok).

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške (tretí výrok) s tým, že o výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (štvrtý výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenie sumy 1 827,73 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania s odkazom na úverovú zmluvu č. XXXXXX uzavretú medzi žalobcom a žalovaným dňa 16. 10. 2017.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 2 písm. a/, § 9 ods. 1, 9, § 11 ods. 1 písm. a/, b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch, pôžičkách pre spotrebiteľov znení ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch,“ resp. „ZoSÚ“), § 497, § 502 Obchodného zákonníka (ďalej aj „ObZ“).

Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobca dňa 16. 10. 2017 uzavrel so žalovaným Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovanému mal poskytnúť úver vo výške 2 000,- Eur (ďalej aj „Zmluva o úvere,“ resp. „Úverová zmluva“). Súd prvej inštancie posúdil Zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splácať v splátkach po 29,77 Eur mesačne po dobu 96 mesiacov. Konečná splatnosť úveru mala nastať 22. 09. 2025. Ročná percentuálna miera nákladov bola dohodnutá na 11,74 %, úroková sadzba na 9,5 %, priemerná hodnota RPMN vo výške

12,57 % a celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť ako súčet výšky úveru a celkových nákladov bola určená na sumu 2 957,92 Eur. Žalovaný si povinnosti z uzavretej zmluvy neplnil a žalobcovi neuhradil splátky úveru podľa dohodnutého harmonogramu splátok. Žalovaný žalobcovi uhradil splátky v celkovej výške 357,35 Eur.

Pretože žalobca žalovanému poskytol finančné prostriedky vo výške 2 000,- Eur a na splátkach zaplatil sumu 172,27 Eur na istinu, preto súd prvej inštancie v tejto časti žalobe žalobcu vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumy 1 827,73 Eur ako rozdielu medzi poskytnutým úverom vo výške 2 000,- Eur a zaplatenou čiastkou na istinu vo výške 172,27 Eur.

Žalobca sa žalobou domáhal aj zaplata sumy 62,33 Eur ako dohodnutého úroku do dňa predčasnej splatnosti úveru, sumy 0,84 Eur predstavujúcej úrok z omeškania z neuhradených splátok po ich splatnosti do dátumu predčasnej splatnosti úveru, poplatku za poistenie vo výške 1,46 Eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplata istiny vo výške 1 827,73 Eur a nezaplata úrokov vo výške 62,33 Eur od 28. 12. 2018 až do zaplata. Prvoinštančný súd i v tejto časti žalobe vyhovel.

Pokiaľ sa týka zaplata dohodnutého úroku vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 827,73 Eur od 28. 12. 2018 až do zaplata, t. j. po zosplatení úveru, súd prvej inštancie v tejto časti žalobe nevyhovel. Súd prvej inštancie uviedol: „Zosplatenie je jednostranný právny úkon veriteľa, ktorý zásadne mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah. Jednorazovým zosplatením úveru veriteľom vzniká dlžníkovi povinnosť jednorazovo vrátiť požičané peňažné prostriedky, navýšené o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania dlžníka už ide o stav založený jednostranným predčasným zosplatením úveru, s ktorým sa spájajú sankcie, keďže dlžník je v omeškani s vrátením požičanej sumy. Ak aj existuje zmluvné dojednanie, z ktorého vyplýva nárok na dohodnuté úroky po zosplatení úveru, je takéto dojednanie podľa § 52 ods. 2 O.z., resp. § 53 ods. 1 a 5 O.z. absolútne neplatné. Išlo by o dojednania, ktorými by na ťarchu dlžníka ako spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženi, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, ktoré sú zákonom stanovenou sankciou za omeškani s platením istiny a tak by dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženi dlžníka a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy, a to aj napriek tomu, že dohoda o splatení úveru v splátkach zanikla a došlo k zmene spôsobu splatenia úveru, ako dôsledku sankcie zo strany veriteľa. Dlžník v prípade zosplatenia úveru stráca možnosť výhody splátok, je povinný zaplatiť celý dlh naraz a skôr ako bolo dojednané a tak už nemá povinnosť po zosplatení povinnosť splatiť úroky z úveru. Ak by bol dlžník povinný naďalej platiť aj po zosplatení úroky z úveru, došlo by k zhoršeni postavenia dlžníka ako spotrebiteľa dvojnásobným úrokovým zaťažením, ktoré Občiansky zákonník neumožňuje. Z ust. § 517 ods. 2 O.z. vyplýva, že pokiaľ ide o omeškani s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení už len úroky z omeškania (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16 Co/287/2018 z 30. mája 2019).

Aj napriek tomu, že ide o tzv. absolútny obchod, v sporoch, kde sa jedná o spotrebiteľa, je potrebné vychádzať z poslednej vety ods. 2 § - u 52 O.z., v zmysle ktorého sa na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa mali použiť normy obchodného práva.

Vychádzajúc tak z prednosti Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami zák.č. 513/1991 Zb., tak je možné uzavrieť, že v prípade, ak je zmluva o úvere zároveň spotrebiteľskou zmluvou, ktorá skutočnosť nebola sporná, povinnosť splatiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia poskytnutých prostriedkov zo zákona nevyplýva.

V tejto súvislosti súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. 09. 2012, ako aj R 55/1996 ZSP, v zmysle ktorých dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Zároveň tunajší súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015, ktorý uviedol, že k predčnému zosplateniu záväzku spotrebiteľa dochádza konaním veriteľa a predčné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Veriteľ týmto svojim právnym úkonom navodil stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo a spotrebiteľovi by tak neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav je neprípustný a bol by hrubou nadvládou dodávateľa voči spotrebiteľovi. Takéto konanie veriteľa neponima v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po lehote splatnosti. Taktiež súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co 224/2015 zo dňa 09. 06. 2016,

rozhodnutie NS SR sp.zn. 4Obo 95/2000-ZSP 42/2001, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co 4/2017 zo 16. 02. 2017.

V danom prípade ani z uzavretej zmluvy o úvere nevyplýva dohoda účastníkov zmluvy o platení dohodnutých úrokov po zosplatnení úveru.

Vzhľadom na skutočnosť, že súd žalobe v celom rozsahu nevyhovел, súd žalobu vo zvyšku zamietol.“

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplataenia sumy 1 827,73 Eur a súd prvej inštancie mu priznal zaplataenie sumy 1 827,73 Eur s prísl., preto bol žalobca v konaní v prevažne miere úspešný. Neúspešný bol v konaní len v nepatrnej časti týkajúcej sa dohodnutého úroku po zosplatnení. Súd prvej inštancie preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanému, ktorý bol v konaní v prevažnej miere neúspešný.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol (druhý výrok), žalobca podal včas odvolanie.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. h), f) CSP.

Uviedol, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení.

Popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov.

§ 497 ObZ ustanovuje povinnosť dlžníka platiť úroky na vrátenie prostriedkov.

Aj keď § 502 ods. 1 ObZ explicitne vymedzuje iba moment, od ktorého je dlžník povinný platiť úroky a nie moment do ktorého táto povinnosť trvá, z tohto ustanovenia nepriamo vyplýva podmienenosť povinnosti platenia zmluvného úroku držbou peňažných prostriedkov. I § 503 ods. 2 ObZ spája povinnosť platenia úrokov s obdobím skutočnej držby peňažných prostriedkov.

Z Komentára IURA EDITION k príslušným ustanoveniam Obchodného zákonníka vyplýva: „Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylnе.“ „Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1).“

Ďalej poukázal na § 16 ods. 1, § 13 ods. 3 ZoSÚ.

Konštatoval, že ak Zákon o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania.

Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však, ako sme uviedli už skôr, neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený.

Výklad prezentovaný v odvolaní napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť, pretože nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvýhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia,

naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnemu zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom

úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 CSP určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu).

Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

Ďalej citoval dôvodovú správu k zákonu č. 106/2014 Z.z. (Návrh zákona z roku 2013), ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, ktorý ale nebol prijatý vo forme zákona, čo podľa jeho názoru dokazuje to, že zákonodarca nikdy nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, a to potvrdzuje jeho dôvodnosť.

Zároveň poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo113/2018 zo dňa 30. 07. 2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/ 108/2017 zo dňa 29. 05. 2018, rozhodnutie Krajského súdu Bratislava č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27. 03.2018, rozhodnutie Krajského súdu Žilina č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31. 01.2017, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica č.k 43Co/23/2017-92 zo dňa 29. 11. 2017, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 43Co/29/2018 zo dňa 16. 08. 2018, rozsudok Krajského súdu Nitra č. k. 12Co/116/2017 zo dňa 19. 06. 2018, rozhodnutie Krajského súdu Nitra č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07. 12. 2017, rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/297/2017 zo dňa 13. 02. 2018, rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/311/2017 zo dňa 15. 02. 2018, rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/22/2018 zo dňa 29. 01. 2019, sp. zn. 14Co/29/2018 zo dňa 15. 01. 2019, atď) i na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21. 08. 2014 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012.

Uviedol: „Osobitne k tvrdeniu súdu, že z úverovej zmluvy nevyplýva dohoda účastníkov zmluvy o platení dohodnutých úrokov po zosplatnení úveru, žalobca uvádza, že toto tvrdenie nie je pravdivé. Uvedené si zmluvné strany dohodli v OP - čl. 1 a čl. 2.5 OP účinných ku dňu uzavretia zmluvy (boli doložené ako príloha žaloby):

Čl. 1

úroková sadzba - percentuálna úroková sadzba dohodnutá v zmluve o úvere, na základe ktorej sa vypočítajú úroky, ktoré klient musí platiť do splatenia úveru

čl. 2.5 Úročenie

Klient musí platiť úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Úver sa úročí denne odo dňa prvého čerpania úveru (vrátane) do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru (vrátane) zo sumy aktuálneho zostatku čerpaného úveru.

V zmysle ods. 1.1. Úverovej zmluvy, banka poskytne klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v tejto zmluve, v Obchodných podmienkach pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s. (ďalej len „OP“) a vo Všeobecných obchodných podmienkach Prima banka Slovensko, a. s. (ďalej len „VOP“), ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sú aj Obchodné podmienky pre úvery občanom (OP), a teda niektoré z náležitostí, ktoré má v zmysle právnych predpisov zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať, sú v samotnom texte zmluvy o úvere a ďalšie náležitosti sú v Obchodných podmienkach.

Dohoda zmluvných strán o nároku na zmluvný úrok aj po zosplatnení úveru až do vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov bola upravená v príslušných ustanoveniach OP účinných v rozhodnom čase, ako je zrejmé z vyššie uvedených ustanovení OP.

Všeobecné obchodné podmienky (VOP) a Obchodné podmienky (OP) sú súčasťou zmluvy, a to jednak vzhľadom na - text zmluvy, ktorý VOP uvádza ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorou sa žalovaný oboznámil a vyslovil súhlas svojím podpisom a jednak tiež s odkazom na - rozhodnutie SD EÚ z 9. 11 .2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti K. A., podľa ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. V neposlednom rade tento záver vyplýva aj zo samotného

- ust. § 273 Obchodného zákonníka (OBZ) v spojení s povahou úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu; konkrétne poukazujeme na ust. § 261 ods. 6 písm. d) OBZ, ktoré výslovne možnosť úpravy povinností zo zmluvy v obchodných podmienkach upravuje.

Klient preštudovanie zmluvnej dokumentácie a súhlas s ňou potvrdil svojim podpisom na zmluve, t.j. preukázateľne sa oboznámil so zmluvnou dokumentáciou upravujúcou daný zmluvný vzťah.

Závazok zo zmluvy prevzal ako dospelá osoba plne spôsobilá na právne úkony, preto nie je dôvod spochybňovať, že k dohode pristúpil so všetkou vážnosťou a zodpovednosťou. Pokiaľ z dokazovania nevyplynie, že osoba dlžníka pri uzatváraní zmluvy nemala dostatočné rozpoznávacie schopnosti, súd nemôže bez ďalšieho predpokladať, že spotrebiteľ nie je schopný posúdiť obsah právneho úkonu, ktorý uzatvára s veriteľom a vyjadriť s ním súhlas.

Ak aj z hľadiska formy je právny úkon uzavretý prostredníctvom formulárovej predtlačky, takýto spôsob uzatvárania zmluvy nie je právom zakázaný a samotné použitie formulára nemôže automaticky znamenať, že spotrebiteľ sa s jeho obsahom neoboznámil alebo s jeho obsahom nesúhlasil, keď súhlas s údajmi a dohodami uvedenými v predtlačky osobne potvrdil svojim podpisom.

Žalobca v súvislosti s vyššie uvedeným poukazuje aj na

- rozsudok Krajského súdu Košice č. 5Co/190/2018 zo dňa 15. 11. 2018, ktorým súd zrušil rozsudok v zamietnutej časti a vyhovel žalobe v plnom rozsahu. Na základe skutočností uvedených v odvolaní dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňou uplatnené odvolacie dôvody sú dané a súd zamietnutím žaloby v prevyšujúcej časti z podradenia skutkového stavu pod právnu normu nevyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, čo je zrejmé zo skutočností uvedených v odvolaní, ktoré odvolací súd považuje v celom rozsahu za opodstatnené. Súd neprihliadol na Rozsudok SD EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti K. A., v ktorom je podaný výklad čl.10 ods.1, ods.2 písm. h) a i) a čl.22 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, a z ktorého bolo potrebné vychádzať aj pri aplikácii právnych predpisov, podľa ktorých vec tiež posúdil. Pokiaľ ide o povinnosť súdu vychádzať pri rozhodovaní o nárokoch zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z eurokonformného výkladu príslušných ust. vnútroštátnych právnych predpisov podaného v uvedenom rozsudku SD EU, odvolací súd odkazuje v celom rozsahu na

vyčerpávajúce odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo 146/2017 z 22. 2. 2018. V odvolaní žalobca uviedol, že výkladom v súlade s rozsudkom SD EÚ vo veci C-42/15 zákonom možno stanoviť, že aj VOP/OP/sadzobník v prípade, ak obsahujú niektoré z povinných náležitostí zmluvy, majú byť podpísané. Každopádne, táto povinnosť by mala byť ustanovená v zák. o spotrebiteľských úveroch a nepostačuje, že tak ustáli súd vo svojom rozhodnutí. Z uvedeného teda vyplýva, že VOP/OP/sadzobník sú súčasťou úverovej zmluvy a klienta zaväzujú, aj pokiaľ ich klient nepodpísal.

- rozsudok Krajského súdu Košice č. 5Co/241/2018 zo dňa 11. 12. 2018, ktorým odvolací súd zrušil zamietavý rozsudok a nárok priznal v plnom rozsahu, pričom uviedol, že súd neprihliadol na Rozsudok SD EÚ z 9. 11. 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti K. A., v ktorom je podaný výklad čl.10 ods.1,ods.2 písm. h) a i) a čl.22 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 4. 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, a z ktorého bolo potrebné vychádzať aj pri aplikácii právnych predpisov, podľa ktorých vec tiež posúdil. Pokiaľ ide o povinnosť súdu vychádzať pri rozhodovaní o nárokoch zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z eurokonformného výkladu príslušných ust. vnútroštátnych právnych predpisov podaného v uvedenom rozsudku SD EU, odvolací súd odkázal v celom rozsahu na vyčerpávajúce odôvodnenie uznesenia NS SR 3Cdo 146/2017 z 22. 2. 2018. Tiež poukázal na skutočnosť, že na rozhodnutia súdov, na ktoré sa súd odvoláva v odôvodnení napadnutého rozsudku, nebolo možné vziať zreteľ, lebo nie sú v súlade s právnym názorom vysloveným v uznesení NS SR 3Cdo 146/2017 z 22. 2. 2018. V odvolaní žalobca uviedol okrem iného, že spotrebiteľská zmluva nemusí byť vyhotovená ako jediný dokument. Zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka nevyplýva, že by v spotrebiteľských sporoch nebolo možné upraviť časť zmluvných

podmienok vo Všeobecných obchodných podmienkach. Ak prvostupňový súd vo svojom odôvodnení tvrdí, že pokiaľ táto možnosť nie je upravená v Občianskom zákonníku, je v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch vylúčená, toto považuje za absurdné, keďže takýto výklad by znamenal, že na spotrebiteľské zmluvné vzťahy vôbec nemožno použiť úpravu Obchodného zákonníka, a to ani vtedy, ak neexistuje iná konkurujúca úprava v Občianskom zákonníku. Poukázal na dopad Rozsudku Európskeho súdneho dvora z 9. novembra 2016 vo veci C-42/ 15 a rozhodnutie NS SR 3Cdo 146/2017 z 22. 2. 2018.“

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobu nevyjadril.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok) a v závislých výrokoch o trovách konania (tretí, štvrtý výrok) zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

6. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 16. 10. 2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX-Pôžička, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 2 000,- Eur. Pretože žalovaný nesplácal úver riadne a včas, žalobca zosplatnil úver ku dňu 27. 12. 2018.

8. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 9,50 % ročne zo sumy 1 827,73 Eur od 28. 12. 2018 do zaplatenia, aplikujúc okresným súdom nešpecifikovanú zásadu „úroky do zosplatenia úveru.“

9. V posudzovanej veci okresný súd správne zistil, že žalovaný mal pri uzatváraní Zmluvy o úvere postavenie spotrebiteľa a žalobca postavenie dodávateľa a Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 a nasl. OZ.

10. Odvolací súd konštatuje, že Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere, tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov Zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere podľa ustanovenia § 497 a nasledujúce.

11. Podľa ustanovenia § 502 ods. 1 ObZ od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvykle úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednanú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške.

12. Dohoda o úrokoch z úveru podľa § 502 ObZ je podmienená tým, že veriteľ na základe zmluvy o úvere peňažné prostriedky dlžníkovi skutočne poskytol, inak by na ich úhradu nemal nárok. Zmluva o úvere uzatvorená podľa ustanovenia § 497 ObZ nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, pretože záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou časťou. Na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 ObZ má právo veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol. Úroky z úveru totiž predstavujú cenu za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník povinnosť platiť úroky za skutočnú dobu ich používania, t.j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, a to či už v lehote alebo v omeškaní.

13. „Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva

dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ.

Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

Dovolený súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. 06. 2020). S uvedeným právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu pre správne právne posúdenie veci je potrebné náležite zistiť, či sa zmluvné strany dohodli, že veriteľ (žalobca) má právo na zmluvné úroky aj za dobu po zosplatnení. Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri úvere dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy podľa dohody zmluvných strán.

15. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť ako rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí, štvrtý výrok) podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu v tomto rozsahu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP) .

16. Úlohou prvoinštančného súdu bude vysporiadať sa s tým, či zmluvné dojednanie ohľadne žalobcom uplatneného nároku po zosplatnení úveru sú dostatočne konkretizované v Zmluve o úvere, t.j. či z nich vyplýva dohoda strán ohľadne nároku žalobcu na úroky po zosplatnení úveru a či žalobcom uplatnená výška úroku po zosplatnení úveru má oporu v Zmluve o úvere s prihliadnutím na argumentáciu žalobcu v odvolaní. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

18. V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu (prvý výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).